

СИЛАБУС

Східноєвропейський національний університет імені Лесі України

Факультет міжнародних відносин

Кафедра міжнародних комунікацій та політичного аналізу

Дисципліна: Інтелектуальна власність

Викладач: Бояр Андрій Олексійович, професор, завідувач кафедри міжнародних економічних відносин та управління проектами, професор, Andrij.Boyar@eenu.edu.ua

Комунікація зі студентами: електронною поштою, на заняттях згідно розкладу, за графіком консультацій.

Розклад занять розміщено на сайті навчального відділу СНУ: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

Розклад консультацій. Консультації проводяться згідно з розкладом, що розміщений на дошці оголошень кафедри міжнародних економічних відносин та управління проектами.

Передумови вивчення курсу: попередньо студент повинен прослухати курси: «Основи права», «Основи економічних знань» і фахові дисципліни за освітнім ступенем «бакалавр».

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Метою викладання навчальної дисципліни «Інтелектуальна власність» є сформувати у студентів комплекс знань і умінь щодо набуття, комерціалізації і захисту прав на різні категорії об'єктів права інтелектуальної власності в Україні.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Інтелектуальна власність» є ознайомлення з компонентною та організаційною структурами системи охорони прав інтелектуальної власності України, формування комплексу знань щодо процедур набуття прав інтелектуальної власності в Україні, їх реалізації та захисту.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Опис курсу містить навчальну програму курсу «Інтелектуальна власність» / укладач Бояр А. О., яка розміщена у репозитарії СНУ імені Лесі Українки: <http://esnuir.eenu.edu.ua/>

ПЕРЕЛІК ТЕМ ЛЕКЦІЙ З ПИТАННЯМИ, ЯКІ РОЗГЛЯДАЮТЬСЯ

Тема 1. Сутність та значення інтелектуальної власності

Поняття інтелектуальної власності. Інтелектуальна власність як результат творчої діяльності людини. Інтелектуальна власність як право. Місце і роль інтелектуальної власності в економічному і соціальному розвитку держави. Соціально-економічні стратегії в країнах світового товариства. Роль промислової власності в економічному розвитку. Авторське право і розвиток культури.

Тема 2. Еволюція інтелектуальної власності як права

Еволюція права інтелектуальної власності. Еволюція права промислової власності. Еволюція авторського права і суміжних прав. Еволюція права інтелектуальної власності в Україні.

Тема 3. Принципи правової охорони інтелектуальної власності

Мета і принципи правової охорони інтелектуальної власності. Принцип охороноздатності об'єкта. Принцип врахування майнових і немайнових прав, виключних прав. Принцип збалансування інтересів суспільства і правовласника.

Тема 4. Об'єкти та суб'єкти права інтелектуальної власності

Об'єкти права інтелектуальної власності. Класифікація об'єктів права інтелектуальної власності. Об'єкти промислової власності. Нетрадиційні об'єкти інтелектуальної власності. Об'єкти авторського права і суміжних прав. Суб'єкти права інтелектуальної власності. Життєвий цикл об'єкта права інтелектуальної власності.

Тема 5. Законодавство України про інтелектуальну власність

Система законодавства України про інтелектуальну власність. Конституція України. Норми цивільного, господарського і кримінального кодексів України щодо інтелектуальної власності. Спеціальне законодавство України з питань інтелектуальної власності. Міжнародні організації та договори про інтелектуальну власність та членство України у них.

Тема 6. Інституційна структура системи охорони прав інтелектуальної власності

Органи, установи та організації, що мають безпосереднє відношення до охорони прав інтелектуальної власності. Державна служба інтелектуальної власності та її структурні підрозділи: ДП «Український інститут інтелектуальної власності», ДО «Українське агентство з авторських і суміжних прав», Український центр інноватики та патентно-інформаційних послуг. Суди, Антимонопольний комітет України та інші органи захисту. Неурядові громадські організації в сфері інтелектуальної власності.

Тема 7. Охорона прав на об'єкти промислової власності

Охоронний документ, патентна інформація, патентні дослідження. Суть різних об'єктів промислової власності. Особливості охорони і набуття прав на винаходи і корисні моделі. Умови патентоспроможності винаходу (корисної моделі). Набуття прав на промисловий зразок та географічне зазначення. Набуття прав на торговельну марку. Особливості охорони фірмових (комерційних) найменувань.

Тема 8. Особливості охорони нетрадиційних об'єктів права інтелектуальної власності

Суть різних видів нетрадиційних об'єктів права інтелектуальної власності. Особливості охорони сортів рослин і порід тварин. Набуття прав на топографію інтегральної мікросхеми. Специфіка наукових відкриттів як об'єктів права інтелектуальної власності. Охорона комерційних таємниць та раціоналізаторських пропозицій.

Тема 9. Охорона авторських і суміжних прав

Суть різних категорій об'єктів авторського права і суміжних прав. Форми та терміни охорони авторських прав. Специфіка охорони комп'ютерних програм. Охорона суміжних прав (виконання творів, фонограми та відеограми, програми організацій мовлення). Авторська винагорода та організації колективного управління авторськими і суміжними правами.

Тема 10. Охорона прав інтелектуальної власності українських громадян за кордоном

Порядок охорони прав на об'єкти промислової власності за кордоном. Охорона прав на об'єкти авторського права і суміжних прав за кордоном.

Тема 11. Економічні аспекти охорони прав інтелектуальної власності

Право на об'єкти інтелектуальної власності як товар. Особливості права інтелектуальної власності як товару. Інтелектуальна власність як нематеріальний актив. Комерціалізація прав на об'єкти інтелектуальної власності. Мета і основні способи комерціалізації. поняття інтелектуального капіталу. Передача прав на об'єкти інтелектуальної власності. Ліцензійні договори та їх види. Оцінка вартості прав на об'єкти інтелектуальної власності. Підходи до визначення вартості прав на об'єкти інтелектуальної власності. Методи оцінки прав на об'єкти інтелектуальної власності. Алгоритм розрахунку вартості прав на об'єкти інтелектуальної власності.

Тема 12. Система захисту прав інтелектуальної власності

Система захисту прав інтелектуальної власності і її призначення. Дії, що визнаються порушенням прав інтелектуальної власності. Дії, що порушують права власників об'єктів промислової власності. Основні порушення прав на об'єкти авторського права і суміжних прав. Категорії суперечок. Суперечки про визнання (невизнання) результату інтелектуальної діяльності об'єктом інтелектуальної власності. Суперечки, що стосуються порушення прав на об'єкти інтелектуальної власності. Форми, порядки та способи захисту права інтелектуальної власності. Юрисдикційна форма захисту. Неюрисдикційна форма захисту. Види порушення прав, що розглядаються в адміністративно-правовому порядку. Цивільно-правовий порядок захисту прав. Порядок захисту порушених прав, встановлений кримінальним законодавством.

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ З ДИСЦИПЛІНИ ВІДСУТНІ (відповідно до навчального плану)

РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Модуль 1 – відвідування занять та участь в обговоренні	Модуль 2 – підсумкова контрольна робота	Загальна кількість балів
10	90	100

Робота студентів на лекційних заняттях може бути оцінена у максимум 10 балів, з них 5 балів – за присутність на лекціях (0,5 бала за одну лекцію) та 5 балів – за ініціювання та участь в обговоренні актуальних питань під час лекційних занять (оцінюється суб'єктивно викладачем). Згідно з навчальним планом практичні заняття з дисципліни не проводяться.

Підсумкова контрольна робота проводиться у формі комп'ютерного тестування, на якому студент одержує хаотичну вибірку у 40 питань (завдань), правильна відповідь на кожне з яких оцінюється у 2,25 бали. Максимально можлива кількість одержаних за тест балів – 90.

Загальна оцінка підраховується як сума балів за обома модулями. Оцінка виставляється згідно зі шкалою оцінювання (табл.).

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 – 81	
67 – 74	
60 – 66	
1 – 59	Незараховано (з можливістю повторного складання)

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Основна література

1. Бояр А. О. Основи інтелектуальної власності : навч. посіб. – 2-ге вид., переробл. та допов. – Луцьк : Вежа-Друк, 2017. – 276 с.
2. Ястремська О. О. Інтелектуальна власність: навчальний посібник. – Х.: Вид. ХНЕУ, 2013. – 124 с.

Додаткова література

1. Бондаренко С. В. Авторське право і суміжні права. – К.: «Інст. інтел. власн. і права», 2004. – 260 с.
2. Бояр А. О. Інтелектуальна власність: Моногр. – Луцьк: РВВ “Вежа” Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2007. – 164 с.
3. Бутнік-Сіверський О. Б. Економіка інтелектуальної власності. – К. : «Інст. інтел. власн. і права», 2004. – 296 с.
4. Жаров В. О. Захист права інтелектуальної власності. – К. : «Інст. інтел. власн. і права», 2004. – 64 с.
5. Зинов В. Г. Управление интеллектуальной собственностью. – М. : Дело, 2003. – 512 с.
6. Інтелектуальна власність в Україні: нормативна база. – К.: КНТ, 2003. – 438 с.
7. Кожарская И. Ю., Прахов Б. Г. Патентное право. – К. : «Інст. інтел. власн. і права», 2003. – 140 с.
8. Мікульонюк І.О. Основи інтелектуальної власності: Навч. посіб. – К.: ІВЦ “Видавництво “Політехніка”, Ліра-К, 2005. – 232 с.
9. Охорона інтелектуальної власності в Україні / С. О. Довгий, В. О. Жаров, В. О. Зайчук та ін. – К. : Форум, 2002. – 319 с.
10. Популярно про інтелектуальну власність / Уклали : Цибульов П. М., Чеботарьов В. П. – К. : Міжнародний науковий комітет, 2003. – 56 с.
11. Право інтелектуальної власності: Академ. курс: Підручник для студентів вищих навчальних закладів / За ред. О. А. Підпригори, О. Д. Святоцького. – 2-ге вид., перероб. та доп. – К.: Концерн „Видавничий Дім „Ін Юре”, 2004. – 672 с.
12. Цибульов П.М. Основи інтелектуальної власності / Навчальний посібник. – К.: «Інст. інтел. власн. і права», 2005. – 112 с.

Інтернет-ресурс

1. <https://www.me.gov.ua/Tags/DocumentsByTag?lang=uk-UA&id=bb27fb37-4305-4686-9ea0-995d1c10f028&tag=DerzhavnaSluzhbaIntelektualnoiVlasnosti> - Департамент розвитку сфери інтелектуальної власності України;

2. <http://www.uacrr.org/> - ДО “Українське агентство з авторських і суміжних прав”;
3. <http://www.ukrpatent.org/> - ДП “Український інститут інтелектуальної власності”;

Законодавство України про інтелектуальну власність

1. Конституція України, від 28.06.1996 р., № 254к/96-ВР.
2. Цивільний кодекс України, від 16.01.2003 р., № 435-IV.
3. Закон України «Про авторське право і суміжні права», від 23.12.1993 р. № 3792-XII.
4. Закон України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі», від 15.12.1993 р. № 3687-XII.
5. Закон України «Про охорону прав на промислові зразки», від 15.12.1993 р. № 3688-XII.
6. Закон України «Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем», від 05.11.1997 р. № 621/97-ВР.
7. Закон України «Про охорону прав на сорти рослин», від 21.04.1993 р. № 3116-XII.
8. Закон України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг», від 15.12.1993 р. № 3689-XII.
9. Закон України «Про охорону прав на зазначення походження товарів», від 16.06.1999 р. № 752-XIV.